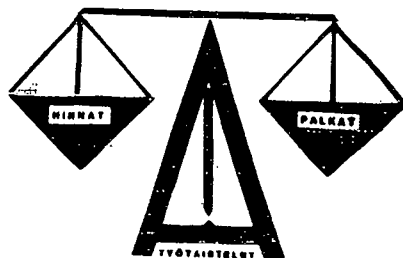
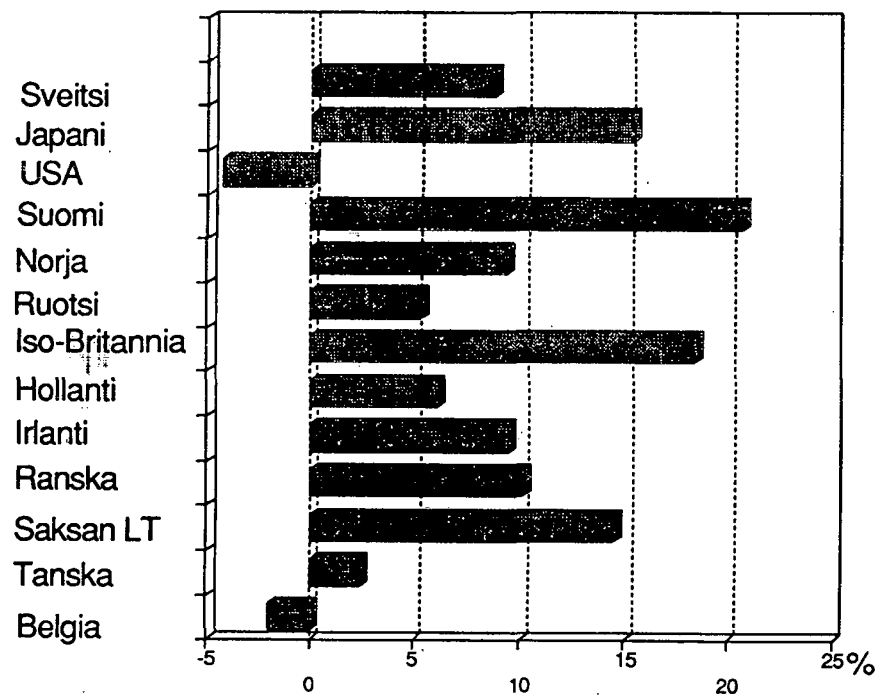

Hinta- ja Palkkatiedote

9.12.1991

Palkat ja työvoimakustannukset eräissä maissa

PALKAT JA TYÖVOIMAKUSTANNUKSET ERÄISSÄ MAISSA

1. JOHDANTO

Palkkataso ja työvoimakustannukset työpanosyksikköä kohti vaihtelevat eri aloilla ja eri maissa. Viime aikoina keskustelu on eniten kohdistunut sukupuolten välisiin palkkaeroihin, saman tai samanarvoisen työn palkkaukseen eri aloilla sekä kansainväliseen kilpailukykyyn ja siihen liittyen työvoimakustannuksien tasoon. Tähän julkaisuun on kerätty eräiden maiden palkka- ja työvoimakustannustietoja muutamilta toimialoilta.

Kansainvälisiä palkkatilastoja ei laadita yhtenäisin perustein. Tilastointitavat vaikuttavat monien muiden tekijöiden ohella tilastoista havaittaviin palkkaeroihin. Ansiotasojen vertailu yhden maan sisällä eri alojen ja palkansaajaryhmien välillä on vaikeaa, vielä hankalampaa se on eri maiden välillä. Epävarmuustekijöistä huolimatta tietoja eri maiden palkkatasoista ja työvoimakustannuksista tarvitaan - nykyisin entistä enemmän.

Tässä julkaisussa on kaksi näkökulmaa. Palkansaajien kannalta palkkoja tarkasteltaessa kiinnostava kysymys on palkan ostovoima: miten paljon hyödykkeitä ja palveluksia palkalla saa? Tähän vaikuttavat palkkatason lisäksi eri maiden hintatasoerot.

Työnantajan näkökulmasta tarkastelun kohteena ovat työvoiman käytöstä aiheutuneet kustannukset. Työpanoksen hinta määräytyy työvoimakustannuksien eikä pelkästään palkkojen perusteella. Tehdyn työajan palkkojen osuus teollisuuden työvoimakustannuksista vaihtelee maittain voimakkaasti. Siten palkat kuvaavat työvoimakustannuksia varsin puutteellisesti. Verrattaessa eri maiden työvoimakustannuksia valuuttakurssien avulla on huomattava, että valuuttakurssien muutokset vaikuttavat suoraan tuloksiin.

Esitettävät tulokset ovat suuntaa-antavia. Selvityksen tavoitteena onkin ennen kaikkea käsitellä tekijöitä, jotka palkkojen ja työvoimakustannuksien tarkastelussa tulisi ottaa huomioon.

2. Tiivistelmä tuloksista

Bruttopalkkojen ostovoima oli Suomessa 1980-luvun lopulla matalampi kuin useissa Euroopan maissa. Vaihtokursseilla samaan valuuttaan muunnetut bruttopalkat sen sijaan olivat Suomessa hyvää eurooppalaista keskitasoa. Suomalaisen palkkojen ostovoimaa heikentää Suomen korkea hintataso, joka voidaan ottaa huomioon käyttämällä valuuttamuunnoksessa ostovoimaparietteja. Jos tarkastelua halutaan laajentaa palkansaajien ostovoimaan, tulee myös verotuksen ja

tulonsiirtojen vaikutus selvittää. Tällöin verovaroin rahoitettavien julkisten palvelujen (esim. koulutus ja terveydenhoito) jääminen tarkastelun ulkopuolelle heikentää näennäisesti monien korkean veroasteen maiden suhteellista ostovoimaa.

Koska palkkojen osuus työvoimakustannuksista vaihtelee maittain mm. sosiaalimenojen tason ja niistä aiheutuvien kustannusten jaon takia, eivät palkat kuvaa suhteellisia työvoimakustannuksia kovin hyvin. Työvoimakustannuksien merkitys vaihtelee myös riippuen mm. tuotannon pääomavaltaisuudesta ja työtehoon vaikuttavista tekijöistä kuten ammattitaidosta.

Palkat ja työvoimakustannukset ovat nousseet Suomessa nopeammin kuin useimmissa muissa maissa 1980-luvulla. Teollisuuden työntekijöiden reaaliensiot ovat Suomessa nousseet selvästi enemmän kuin muissa tarkastelluissa maissa. Missä määrin tämä vaikuttaa samaan valuuttaan muunnettuihin työvoimakustannuksiin riippuu, paitsi tuottavuuden, myös valuuttakurssien ja ei-tehdyn työajan palkkojen muutoksista. Valuuttakurssien muutokset vaikuttavat vaihtokurssien samaan valuuttaan muunnettuihin työvoimakustannuksiin.

Eri maiden ja toimialojen palkkojen ja työvoimakustannusten tulkinnassa on syytä olla varovainen. Selvityksessä esitettyjä lukuja voidaan pitää suuntaa-antavina indikaattoreina, mutta niiden tulkinta edellyttää monien varauksien huomioon ottamista. Tästä käy esimerkiksi se, että Suomessa tekeillä oleva keskitetty työmarkkinaratkaisu ei vaikuta tilastoituihin bruttomääräisiin tunti- ja kuukausiansioihin. Sen sijaan työnantajan työeläkevakuutusmaksun pieneneminen alentaa jatkossa työnantajan työvoimakustannuksia.

3. Käsitteet

Työvoimakustannukset koostuvat tehdyn työajan palkoista, muista palkoista (ns. välillisistä eli ei-tehdyn työajan palkoista), sosiaaliturvan työpanoksen käyttöön sidotuista kustannuksista sekä muista työvoimakustannuksista. Työvoimakustannukset voivat olla palkollisia (lakiin tai työehtosopimukseen perustuvia) tai vapaaehtoisia (mm. yrityskohtaisia tai työnantajan ja työntekijän välillä sovittuja). Palkkausjärjestelmien ja esimerkiksi sosiaaliturvan rahoituksen erot eri maissa aiheuttavat eroja maittaisessa vertailussa.

Teollisuuden työntekijöillä on ansiökäsitteenä tehdyn työajan kokonaistuntiansio. Se sisältää aika-, urakka- ja palkkiotyöstä maksetut palkat, vuorotyö- ja olosuhdelisät sekä sunnuntai- ja ylitöypalkat. Suomessa siihen ei sisälly vuosilomapalkkaa, lomaltapaluurahaa, erillisinä maksettuja arkipyhäkorvauksia, luontoisetuja

eikä eräitä harvemmin kuin kuukausittain maksettuja palvelusvuosilisän tai tuotantopalkkion tyyppisiä eriä. Pohjoismaissa ansiokäsitteet ovat samantyyppiset, mutta EY-maiden tilastossa on mukana myös ei-tehdyn työajan ansioeriä; koska näitä vastaava aika on mukana laskettaessa ansioita aikayksikköä kohti, ei ero vaikuttane oleellisesti kokonaistuntiansioihin. Työntekijöiden määrittely vaihtelee jonkin verran eri maissa. EY-maissa ryhmään on luettu "manual workers"- termillä kuvatut palkansaajat.

Toimihenkilöillä ansiokäsitteenä on säännöllisen työajan kuukausiansio, joka sisältää peruspalkan lisäksi kuukausittain maksettavat lisät, harvemmin kuin kuukausittain maksettavat erät (kuten provisiot) kuukausittaisiksi laskettuina sekä luontoisedut. Ylityökorvaukset ja lomarahat tai lomaltapaluurahat eivät sisälly tilastoituihin ansioihin. Tiedot eivät sisällä mm. harjoittelijoita, ylintä johtoa tai osa-aikaisia palkansaajia. Muiden maiden tiedot ovat samantyyppisiä, joskin laskentatavoissa on erojakin.

Keskimääräisiin ansiotasoihin vaikuttavat eri maiden erilaiset tuotannolliset rakenteet ja palkkausjärjestelmät. Yhtenäistä kansainvälistä palkkatilastoa ei laadita, vaikkakin Eurostat (EY:n tilastotoimisto) kokoaa ns. harmonisoitua palkkatilastoa jäsenmaistaan. Eurostat on laatinut myös jäsenmaita koskevan työvoimakustannustilaston määrävuosin, viimeisin on vuodelta 1988. Kansainvälinen työjärjestö ILO kokoaa toimialoittaisia ja ammateittaisia palkkatietoja eri maista, mutta tiedot eivät kaikilta osin ole vertailukelpoisia ja nekin valmistuvat melko hitaasti.

Ruotsin suurin työnantajajärjestö Svenska Arbetsgivaröföreningen (SAF) on koonnut niinkään eri maiden palkka- ja työvoimakustannustietoja teollisuudesta; tiedot ovat perustuneet kansallisiin tilastoihin ja työnantajajärjestöjen arvioihin.

Eri maiden kansalliset palkkatilastot poikkeavat tuotantotaltaan ja luokituksiltaan. Osittain erot ovat menetelmällisiä, mutta osittain ne ovat myös seurausta poikkeavista työmarkkinoiden toimintaperiaatteista ja rakenteista. Pohjoismaissa palkkatilastojen laadinnassa työnantajajärjestöillä on ollut perinteisesti keskeinen rooli. Tämä on liittynyt melko kattavaan järjestäytymiseen ja keskitettyyn työehtosopimustoimintaan. Eräissä maissa kansalliset tilastoviranomaiset laativat palkkatilastot otoksiin perustuvina tutkimuksina (esimerkiksi Iso Britannia ja Yhdysvallat), joissain maissa tilastot perustuvat rekisteriaineistoihin (mm. Ranska).

Palkkatasoihin vaikuttavat palkansaajien, työmarkkinoiden ja tuotantotoiminnan rakenteelliset erot sekä poikkeamat ansiokäsitteissä, luokituksissa ja työajoissa. Esimerkiksi teollisuuden keskiansioihin vaikuttaa ns. matalapalkka-alojen tai niiden toimialojen, joilla työn tuottavuus on eri syistä matala, suhteellisen osuuden vaihtelu eri maissa.

Valuuttamääräisten palkkojen vertailussa keskeistä on menetelmä, jolla palkat muunnetaan samaan valuuttaan. Valuuttakursseja käytettäessä jäävät huomiotta hintatasoerot eri maissa. Ne voidaan ottaa tarkasteluun muuntamalla valuuttamääräiset palkat ostovoimapariteeteilla samaan valuuttaan.

4. Palkat eri maissa

Teollisuustyöntekijöiden palkat eri maissa

TEOLLISUUSTYÖNTEKIJÖIDEN TUNTIKESKIANSIOT ERÄISSÄ MAISSA.
LOKAKUU 1989

		Maiden omassa valuutassa	Suomen mk, muunnos vaih- tokursseilla	Suomen mk, muunnos osto- voimaparit.
		1.	2.	3.
Belgia	1.	327.00	35.59	52.78
Tanska	2.	90.71	53.31	58.36
Länsi-Saksa	3.	19.30	44.20	58.72
Ranska	4.	43.99	29.70	42.22
Irlanti	5.	5.10	31.06	49.21
Hollanti	6.	18.30	37.16	57.93
Portugali	7.	288.00	7.76	18.40
Iso-Britannia	8.	4.88	33.12	55.09
Ruotsi	9.	69.20	45.88	50.68
Norja	10.	88.36	54.40	55.63
Suomi	11.	44.60	44.60	44.60
Yhdysvallat	12.	10.60	45.33	78.47
Japani *)	13.	1027.00	30.90	33.36
Sveitsi *)	14.	17.96	46.97	48.92

*Vuoden 1989 keskiansioita

Teollisuuden työntekijöiden palkat kuvaavat tehdasteollisuuden työntekijöiden kokonaisansioita tehdyltä työajalta. Tiedot ovat lokakuulta tai 4. neljännekseltä 1989 lukuunottamatta Japania ja Sveitsiä, joiden tiedot ovat koko vuoden keskiarvoja. Toimialan määrittely vaihtelee jonkin verran muissa kuin EY-maissa. Koska eräiden maiden keskiansiotiedot käytetyissä lähteissä olivat aikaisemmilta ajankohdilta, on näitä muokattu joko muista lähteistä saaduista ansiokohdistiedoin tai kuluttajahintaindeksin avulla. Jälkimmäinen menettely on ostovoimapariteettitarkastelun kannalta neutraali.

Ostovoimapariteetit on laskettu kansantalouden tilinpidon mukaisen yksityisen kulutus-käsitteen perusteella. Lähtökohdiana on ollut vuodelta 1985 tehty kansainvä-

linen hintavertailu ja sen pohjalta EKS-menetelmällä lasketut ostovoimapariteetit. Ostovoimapariteettien laskentaa on selostettu hintavertailua kuvaavassa julkaisussa (Seppo Varjonen: Kansainvälinen BKT- ja hintavertailu. Tilastokeskus tutkimuksia 150, Helsinki 1988). Vuoden 1985 tietoja on muokattu kunkin maan kuluttajahintaindeksin kehityksellä vuoden 1989 tasolla.

Ostovoimapariteeteilla Suomen markoiksi muunnetut ansiotiedot (bruttopalkat veroja vähentämättä) kuvaavat bruttopalkkojen ostovoimaa eli sitä, kuinka paljon kulutushyödykkeitä bruttopalkalla saisi kussakin maassa kun hintatasoerot on eliminoitu.

Toimihenkilöryhmien palkat eri maissa

TEOLLISUUDEN TOIMIHENKILÖIDEN KUUKAUSIANSIOT ERÄISSÄ MAISSA. LOKAKUU 1989.

		Maiden omassa valuutassa	Suomen mk, muunnos vaih- tokursseilla	Suomen mk, muunnos osto- voimaparit.
		1.	2.	3.
Belgia	1.	82069	8932	13284
Tanska	2.	17467	10265	11274
Länsi-Saksa	3.	4823	11046	14720
Ranska	4.	12262	8279	11794
Irlanti	5.	1393	8485	13388
Hollanti	6.	4423	8980	14058
Portugali	7.	80767	2175	5129
Iso-Britannia	8.	1277	8667	14495
Ruotsi	9.	14722	9760	10822
Norja	10.	17767	10939	11244
Suomi	11.	9844	9844	9844

RAKENNUSTOIMINNAN TOIMIHENKILÖIDEN KUUKAUSIANSIOT ERÄISSÄ MAISSA. LOKAKUU 1989.

		Maiden omassa valuutassa	Suomen mk, muunnos vaih- tokursseilla	Suomen mk, muunnos osto- voimaparit.
		1.	2.	3.
Belgia	1.	73282	7975	11861
Tanska	2.	-	-	-
Länsi-Saksa	3.	4756	10893	14515
Ranska	4.	11523	7780	11083
Irlanti	5.	-	-	-
Hollanti	6.	4097	8319	13022
Portugali	7.	65579	1766	4165
Iso-Britannia	8.	1240	8416	14075
Ruotsi	9.	15060	9984	11071
Norja	10.	-	-	-
Suomi	11.	10057	10057	10057

KAUPAN TOIMIHENKILÖIDEN KUUKAUSIANSIOT
ERÄISSÄ MAISSA. LOKAKUU 1989.

		Maiden omassa valuutassa	Suomen mk, muunnos vaih- tokursseilla	Suomen mk, muunnos osto- voimaparit.
		1.	2.	3.
Belgia	1.	63079	6865	10210
Tanska	2.	-	-	-
Länsi-Saksa	3.	3281	7514	10014
Ranska	4.	9183	6200	8833
Irlanti	5.	-	-	-
Hollanti	6.	3432	6968	10909
Portugali	7.	63904	1721	4058
Iso-Britannia	8.	950	6448	10783
Ruotsi	9.	14086	9338	10355
Norja	10.	13879	8545	8784
Suomi	11.	9224	9224	9224

RAHOITUSTOIMINNAN TOIMIHENKILÖIDEN KUUKAUSIANSIOT
ERÄISSÄ MAISSA. LOKAKUU 1989.

		Maiden omassa valuutassa	Suomen mk, muunnos vaih- tokursseilla	Suomen mk, muunnos osto- voimaparit.
		1.	2.	3.
Belgia	1.	84876	9237	13738
Tanska	2.	-	-	-
Länsi-Saksa	3.	3849	8815	11747
Ranska	4.	10544	7119	10142
Irlanti	5.	-	-	-
Hollanti	6.	3801	7718	12081
Portugali	7.	118665	3195	7536
Iso-Britannia	8.	1280	8688	14529
Ruotsi	9.	12328	8173	9062
Norja	10.	15450	9512	9778
Suomi	11.	9155	9155	9155

VAKUUTUSTOIMINNAN TOIMIHENKILÖIDEN KUUKAUSIANSIOT
ERÄISSÄ MAISSA. LOKAKUU 1989.

		Maiden omassa valuutassa	Suomen mk, muunnos vaih- tokursseilla	Suomen mk, muunnos osto- voimaparit.
		1.	2.	3.
Belgia	1.	76424	8317	12370
Tanska	2.	-	-	-
Länsi-Saksa	3.	4229	9686	12907
Ranska	4.	9961	6726	9581
Irlanti	5.	-	-	-
Hollanti	6.	3820	7756	12142
Portugali	7.	116543	3138	7401
Iso-Britannia	8.	1276	8661	14484
Ruotsi	9.	12854	8522	9449
Norja	10.	17669	10879	11182
Suomi	11.	9564	9564	9564

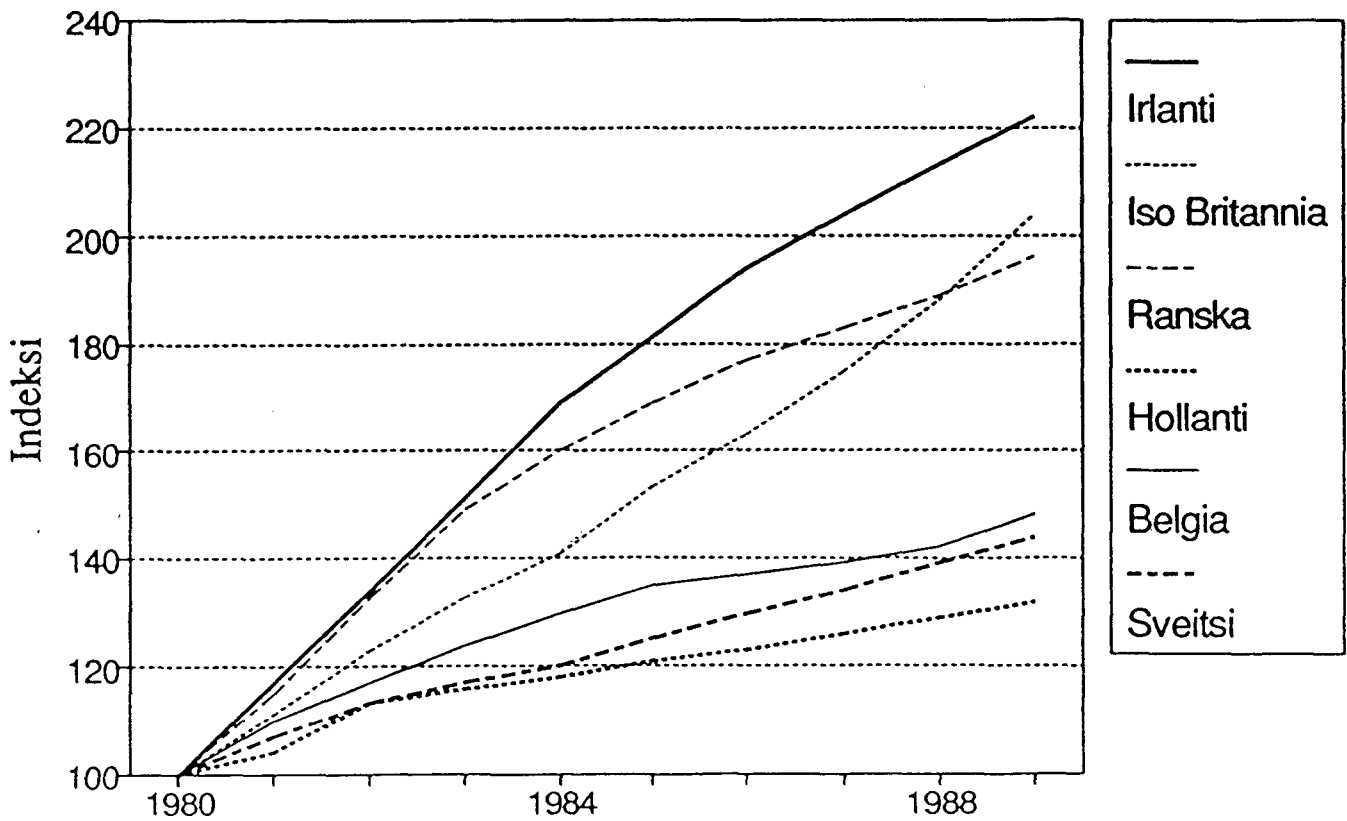
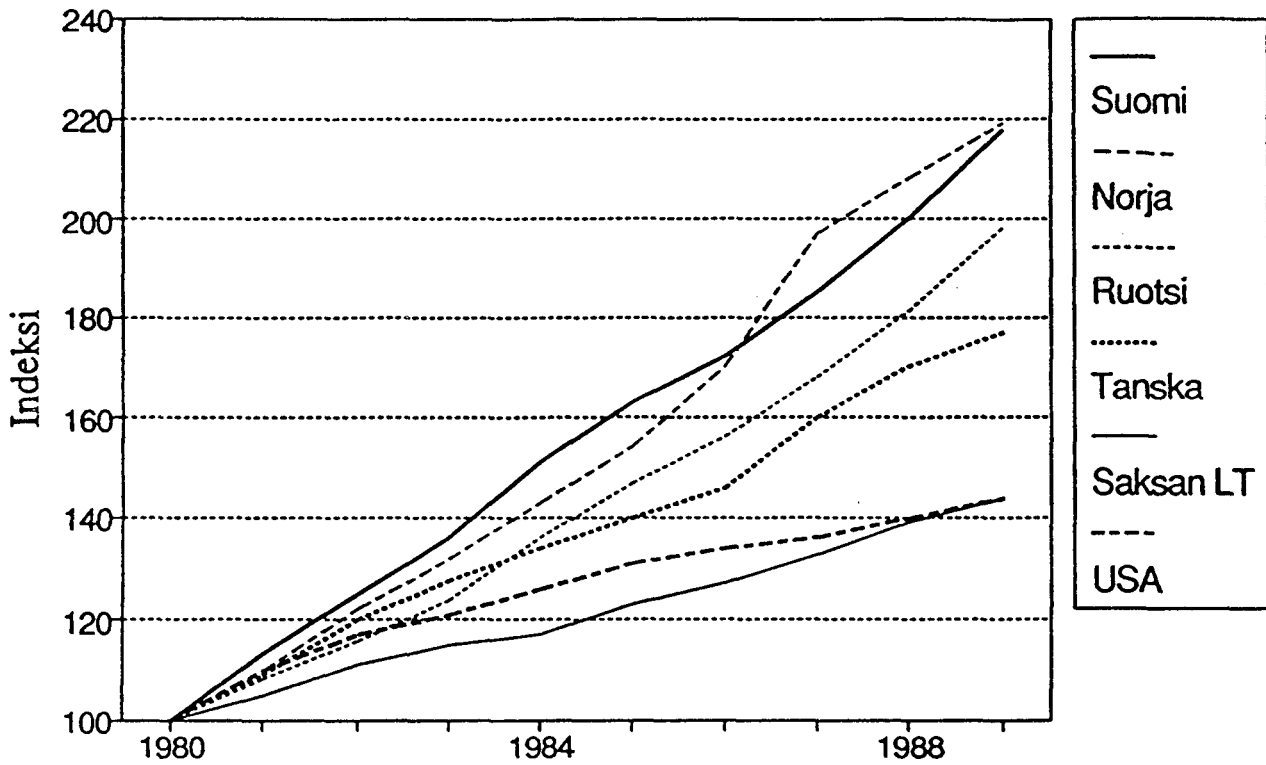
Teollisuuden työntekijöiden ansiot on laskettu tehtyä tuntia kohti. Toimihenkilöillä ansiotiedot ovat kuukausipalkkoja ja niihin vaikuttavat työajan pituuden erot. Ansiotiedot ovat yleensä loka- tai elokuulta, mutta eräiden maiden tietoja on muokattu myös toimihen-

kilöiden osalta. Toimihenkilöryhmän rajaaminen vaihtelee eri maissa. Erityisesti kaupan toimialalla on ilmeistä, etteivät luvut ole tässä suhteessa vertailukelpoisia.

Teollisuuden työntekijöiden ansioiden kehitys.

Tehdyn työajan ansiot tuntia kohti kunkin maan valuutassa, 1980=100.

(lähde: Swedish Employers' Confederation (SAF): Wages and total labour costs for workers 1989)

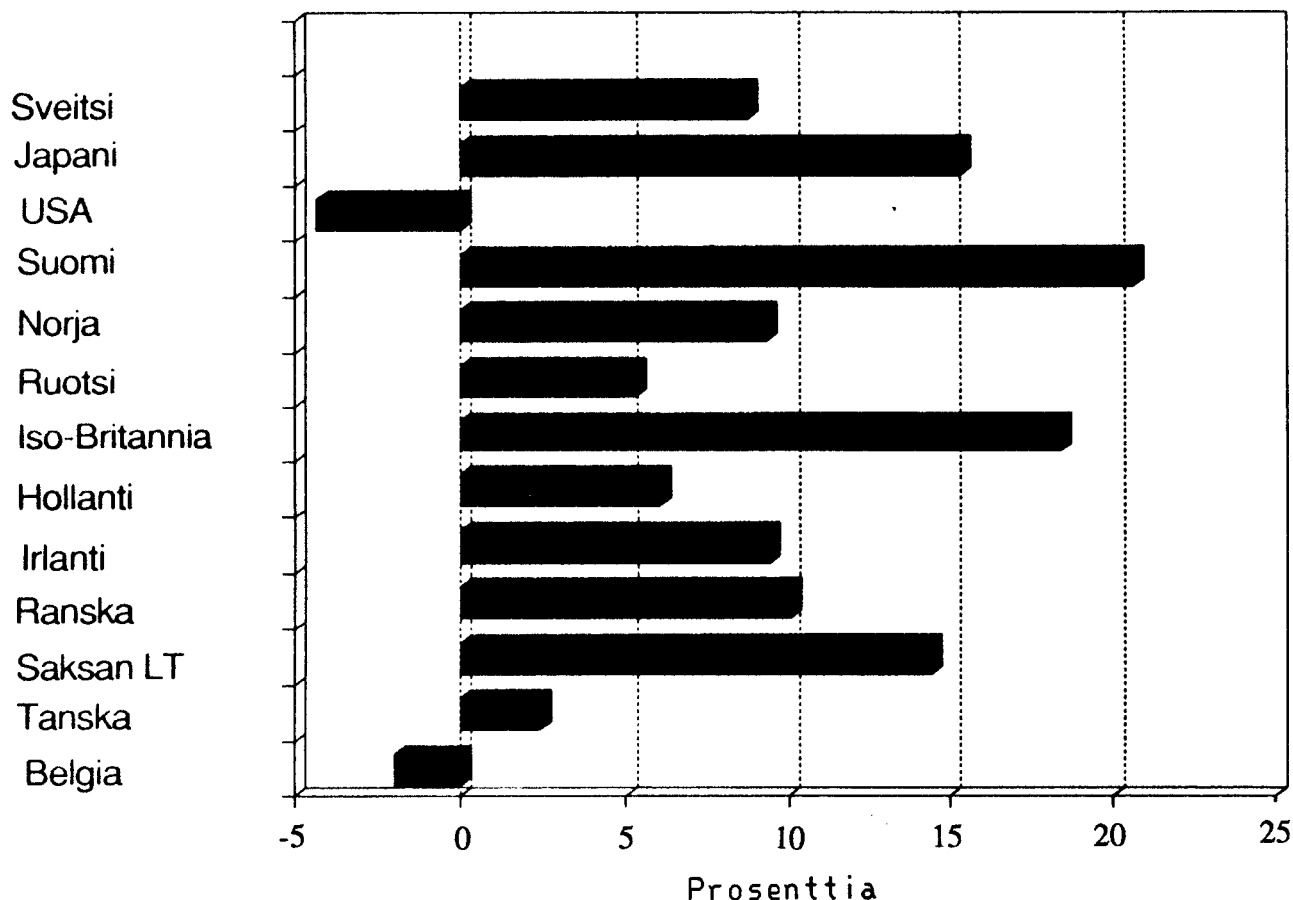

Suomessa teollisuuden työntekijöiden ansiot ovat nousseet Norjan ja Irlannin ohella eniten vuosina 1980 - 1989.

Reaalisesti (kuluttajahintaindeksillä deflatoituna) ansioiden nousu on ollut Suomessa nopeampaa kuin yhdessäkään muussa tarkastellussa maassa.

Teollisuuden työntekijöiden tuntiansioiden reaalin muutos 1980 - 1989

(lähde: Swedish Employers' Confederation (SAF): Wages and total labour costs for workers.

Ostovoimapariteetti -tarkastelun ulkopuolelle jää verotuksen ja tulonsiirtojen vaikutus. Palkansaajien nettopalkkojen ostovoimatarkasteluja eri maiden välillä ei ole juurikaan tehty. Verotuksen vaikutuksien tarkastelemiseksi tässä selvityksessä kokeiltiin veroasteen liittämistä ostovoimapariteettilaskelmiin.

Esimerkiksi Yhdysvalloissa palkan ostovoima on selvästi muiden vertailumaiden yläpuolella. Suomi on korkean hintatason takia EY-maiden keskitason alapuolella. Bruttopalkan ostovoima ei kuitenkaan kuvaa maiden välisiä elintasoeroja, vaikka elintaso määriteltäisiin suppeastikin. Verotuksen ja muiden maksettujen tulonsiirtojen merkitys eri maissa vaihtelee suuresti. Monissa maissa palkansaajat ovat osittain itse vastuussa mm. yleisen työeläketurvan rahoittamisesta. Tällöin palkansaajat joutuvat käyttämään osan ostovoimastaan eläketurvansa rahoitukseen, toisin kuin

Suomessa tähän asti.

Korkean välittömän verotuksen maiden suhteellinen palkkataso heikkenee, jos vertailussa otetaan huomioon myös maksetut verot. Esimerkiksi Ruotsin nettoansion ostovoima ei tällöin ylitä merkittävästi Suomen vastaavaa. Toisaalta alhaisen veroasteen maissa, kuten Yhdysvalloissa ja Portugalissa, suhteellinen ostovoima on nettoansioilla aikaisemmin esitettyä parempi.

Toimeentuloerojen mittaamiseksi olisi lisäksi otettava huomioon saadut tulonsiirrot ja yhteiskunnalliset palvelut. Hyvinvointivaltioden verovaroin kansalaisilleen kustantamien palveluksien ja tulonsiirtojen arvo ei lisää tässä tarkastelussa ostovoimaa.

Ostovoimapariteetit on laskettu kansantalouden tilinpidon kulutuskäsitteen mukaisesti eivätkä ne sisällä julkisia ilmaisipalveluja. Esimerkiksi Yhdysvalloissa palkkojen ostovoimaa kaventaa se, että pääosa opetus-, terveys- ja sosiaalipalveluista joudutaan ostamaan,

kun taas Suomessa nämä palvelut rahoitetaan pääosin valtion varoin.

Teollisuustyöntekijöiden ansiot eräissä OECD-maissa vuonna 1989, indeksit Suomi = 100.

Maa	Tehdyn työajan ansiot		Nettoansiot		
	Valuutta kurssein	Ostovoima- pariteetein 1)	Ostovoimapariteetein Maksettujen tulonsiirto- jen keskiarvo 2)	Malliperhe Yksin asuva 3)	Nelihenki- nen perhe 4)
Suomi	100	100	100	100	100
Ruotsi	103	114	103	108	103
Norja	122	125	134	128	130
Tanska	120	131		106	111
Belgia	124	118	124	117	134
Saksan LT.	99	132	134	128	128
Ranska	67	95	101	108	106
Hollanti	83	130	136	127	121
Portugali	17	41	52	51	47
Iso-Britannia	74	124	155	136	128
USA	102	176	215	197	178
Japani	69	75	89	96	85
Sveitsi	105	110	128	131	123

1) yksityisen kulutuksen ostovoimapariteetit

2) maksettujen tulonsiirtojen osuus kotitaloussektorin bruttotuloista

3) yksin asuvan teollisuustyöntekijän nettoansiot, kun maksetut tulonsiirrot on huomioitu

4) tyyppiperheeseen (2 aikuista, 2 lasta, 1 työssä käyvä) kuuluvan teollisuustyöntekijän nettoansiot, kun tuloverotus ja lapsilisät on otettu huomioon

Viitteiden 3 ja 4 laskelmat perustuvat OECD:n julkaisuus: The tax/benefit position of production workers, 1986 - 1989, PARIS 1990.

5. Työvoimakustannukset

Työnantajan kannalta palkat ovat osa työvoimakustannuksia. Työpanoksen hinta määräytyy kuitenkin työvoimakustannusten eikä pelkästään palkkojen perusteella. Työvoimakustannuksien maittaisessa vertailussa pätevät samat huomautukset kuin edellä on esitetty palkoista. Työvoimakustannusten merkitykseen vaikuttaa mm. tuotannon pääomavaltaisuus ja siten mm. työn tuottavuuden erot eri aloilla ja eri maissa.

Palkkojen osuuteen työvoimakustannuksista on omiaan vaikuttamaan se, kuinka paljon veroja ja veronluonteisia maksuja on kytketty työvoiman käyttöön ja suunnattu työnantajamaksuiksi. Tässä suhteessa esimerkiksi Tanskan sosiaaliturvan rahoitusjärjestelmä poikkeaa monista muista maista. Välillisten ja välittömien palkkojen rajanveto on myös hieman epämääräinen. Esimerkiksi Suomessa ns. Pekkaspäivien palkat

luettiin aluksi useimmilla sopimusaloilla ei-tehdyn työajan palkkoihin (välillisiin palkkoihin), mutta nykyisin ne yleensä lasketaan tehdyn työajan palkkoihin.

EUROSTAT:n työvoimakustannus tutkimuksessa työvoimakustannuksiin on luettu:

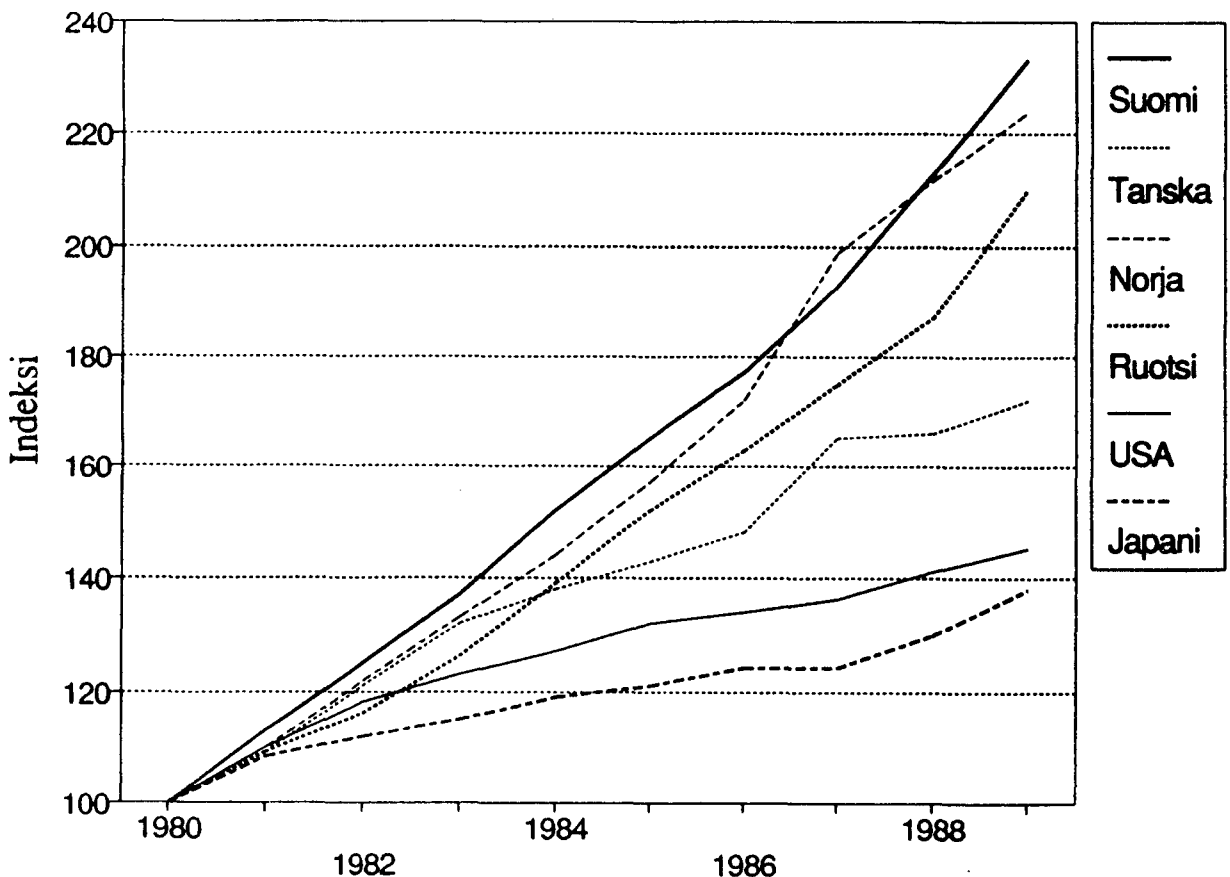
- välittömät, säännölliset palkat
- epäsäännöllisesti maksettavat bonukset ja palkanlisät

- ei tehdyn työajan palkat (välilliset palkat) kuten loma-ajan palkat, arkipyhäkorvaukset, lomaltapaluura
- luontaisedut
- työnantajan sosiaaliturvamaksut
- muut sosiaalimenot mm terveydenhoitopalvelut
- työnantajan koulutuskustannukset
- muut sellaiset verot tai maksut, jotka luonteeltaan muistuttavat työvoimakustannuksia

Työvoimakustannukset ECUissa (valuuttakursseilla muunnettuna) 1988, työntekijät

	Portugal	Iso Britt	Ruotsi	Norja	Suomi	Belgia	Tanska	Saks. LT	Ranska	Irlanti
Tehdasteollisuus	2,58	8,85	14,30	15,98	13,08	13,77	13,59	15,54	11,00	8,24
Metallituote-teollisuus	3,23	9,21	14,21	16,49	13,25	14,23	13,32	16,38	13,80	9,41
Tekstiiliteollisuus	2,09	7,33	13,16	13,10	10,60	10,73	11,79	11,78	11,95	7,98
Koko teollisuus	2,56	10,87	:	:	13,39	13,88	14,04	15,61	15,27	10,62

Teollisuuden työvoimakustannukset ko. maan valuutassa, indeksoituna 1980=100 (lähde: Swedish Employers' Confederation (SAF): Wages and total labour costs for workers 1989)

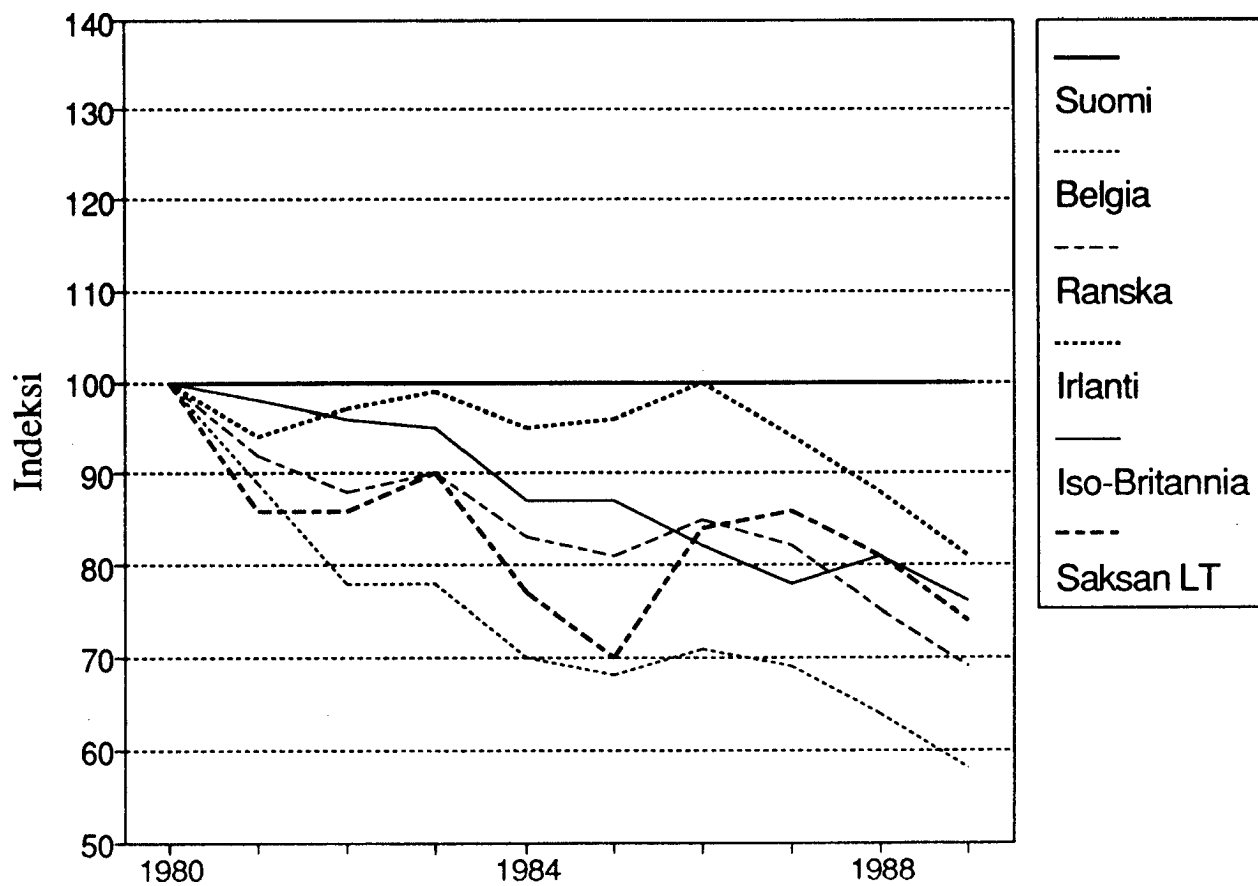
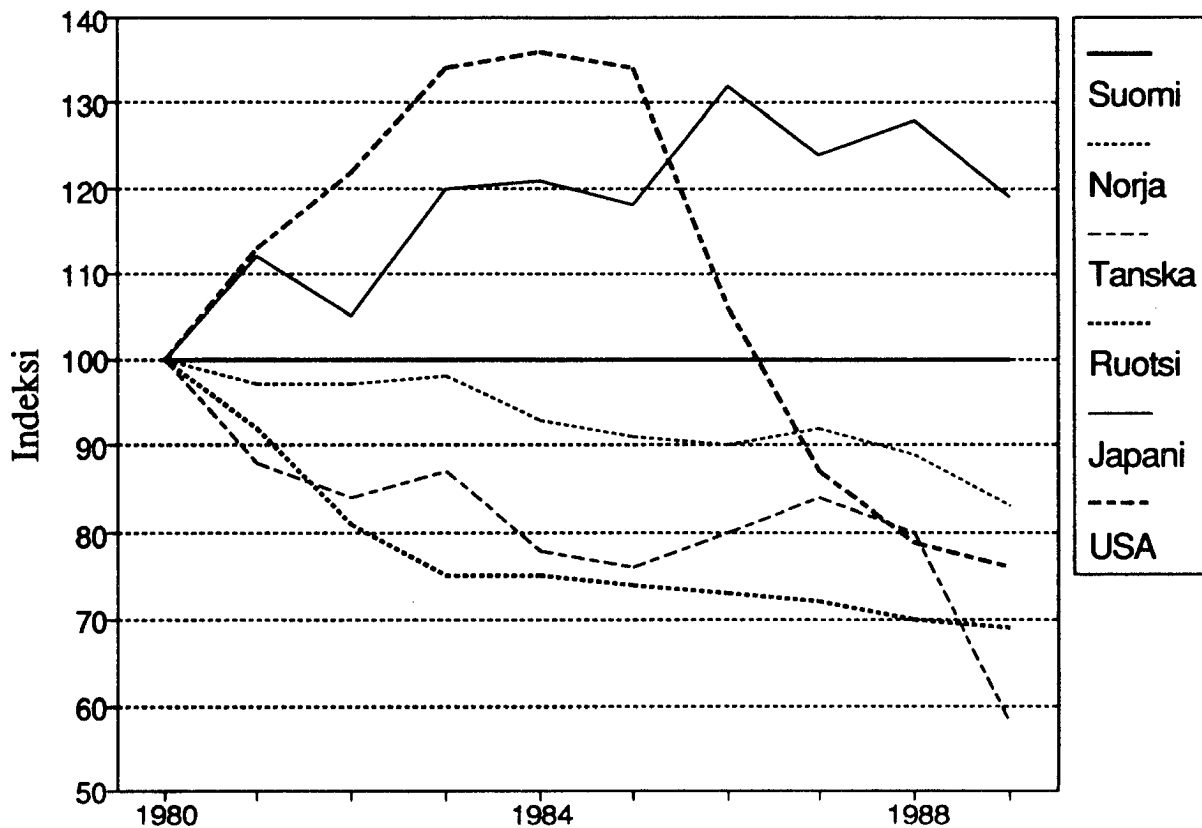

Suomessa teollisuuden työntekijöiden työvoimakustannukset ovat kehittyneet 80-luvulla vertailumaita nopeammin. Jos tuntia kohti lasketut työvoimakustannukset muunnetaan vaihtokurssein samaan valuuttaan

vaikuttavat valuuttakurssimuutokset maiden suhteelliseen kehitykseen. Tämä näkyy alla olevissa kuvissa, joissa valuuttana on käytetty Ruotsin kruunua (tarkastelussa Suomen työvoimakustannuksia on merkitty 100:lla).

Teollisuuden työvoimakustannukset samassa valuutassa (Suomi=100)

(lähde: Swedish Employers' Confederation (SAF): Wages and total labour costs for workers 1989)

LÄHTEET:

Seppo Varjonen: Kansainvälinen BKT- ja hintavertailu, Tilastokeskus tutkimuksia 150

Swedish Employers' Confederation, Wages and total labour costs for workers 1989

Eurostat, Labour Costs; Survey 1988

Eurostat, Earnings industri and services 1/1990

ILO, Bulletin of labour statistics 1991 - 3

ETLA, Pentti Jonninen; Teollisuuden välilliset työvoimakustannukset vuonna 1988

HIPAT - tiedote on Tilastokeskuksen uusi julkaisu, joka ilmestyy 6 - 8 kertaa vuonna 1992. Se sisältää tuoreimpia palkkatilasto-, hintatilasto- ja työtaistelutietoja lyhyesti ja ytimekkäästi. Hipat-tiedotteen tiedot julkaistaan usein laajempina muissa tilastojulkaisuissa. Hinta: vuosikerta 105 mk.

Puhelintilaukset (90) 1734 2011, Telefax (90) 1734 2474

Hinta- ja Palkkatiedote

SVT Suomen Virallinen Tilasto
Finlands Officiella Statistik
Official Statistics of Finland

Central Statistical
Office of Finland

Wages and salaries
1991:44

Tiedustelut - Förfrågningar

Jarmo Hyrkkö	(90)	1734	3473
Seppo Kouvonen	(90)	1734	3452
Yrjö Malmström	(90)	1734	3468
Seppo Varjonen	(90)	1734	3368

Julkaisujen myynti:

Försäljning:

Hinta – Pris

Tilastokeskus
PL 504
00101 Helsinki
Puh. (90) 173 41

Statistikcentralen
PB 504
00101 Helsingfors
Tel. (90) 173 41

20 mk

ISSN 0784-8218
= Palkat
ISSN 0789-2462
